

УКРАЇНА

(19) UA (11) 54067 (13) U
(51) МПК (2009)
A01K 49/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) УЛОВЛЮВАЧ ДЛЯ БДЖОЛИНОЇ МАТКИ

1

(21) u201004998

(22) 26.04.2010

(24) 25.10.2010

(46) 25.10.2010, Бюл.№ 20, 2010 р.

(72) ХМАРА ПЕТРО ЯКОВИЧ, ХМАРА ГАЛИНА
ФЕДОРІВНА(73) ХМАРА ПЕТРО ЯКОВИЧ, ХМАРА ГАЛИНА
ФЕДОРІВНА(57) 1. Уловлювач для бджолоїної матки, який
включає коробку, стінки якої являють собою решітку
з видовженими отворами, відстань між довгими
краями яких не більша 4 мм, який відрізняється
тим, що коробка утворена із окремих решіток, які

2

всі, крім верхньої, скріплені між собою, і має висо-
ту, більшу 435 мм, і діагональ нижньої сторони,
більшу 370 мм.

2. Уловлювач за п. 1, який відрізняється тим, що
решітки з'єднані між собою за допомогою кутиків і
кріпильних елементів, які проходять через отвори
в решітках і в кутиках.

3. Уловлювач за п. 1 або 2, який відрізняється
тим, що стінки коробки утворені решітками, які є
складовими частинами ізолятора для матки і ма-
ють бічні стінки, які відходять під кутом 90° від ре-
шіток, причому в коробці решітки орієнтовані так,
що бічні стінки спрямовані назовні коробки.

Корисна модель відноситься до бджільництва,
а точніше - до пристроїв, які застосовують для
відлову бджолоїної матки перед її міченням, підса-
дкою чи для заміни старих маток.

Один з відомих уловлювачів для бджолоїної
матки являє собою склану трубку довжиною біля
200мм, на одному кінці якої виконане кульоподібне
розширення з овальним матколовильним отвором,
який за необхідності можна закрити пробкою, а на
другому кінці конусне звуження, яке закінчується
невеликим випускним отвором, яке також можна
закрити пробкою. При лові бджолоїної матки тру-
бочку підводять до матки матколовильним отво-
ром і, як тільки матка зайде в трубку, отвір закри-
вають пробкою [Мачичка Михал. Пчеловодное
оборудование, инвентар и их самодельное произ-
водство. 1988, «Природа», Братислава, с. 200].

Інший відомий уловлювач для бджолоїної мат-
ки [див. там же, с. 201] являє собою жерстяну клі-
точку, яка складається з двох частин: верхньої у
вигляді коробки, стінки якої являють собою решітку
з видовженими отворами, відстань між довгими
краями яких не більша 4мм, і нижньої у вигляді
жерстяних шипів, відстань між якими також не бі-
льша 4мм. Розмір клітки такий, що пасічник мо-
же охопити її зверху пальцями руки. При лові мат-
ки клітку притискують шипами до того місця, на
якому знаходиться матка, і після того, як матка по
шипах перейде в верхню частину клітки, між
нижньою і верхньою частинами вставляють пере-
городку.

Проблема лову матки полягає в тому, що мат-
ка знаходиться у вулику на одній із стільникових
рамок, яких у вулику може бути до двадцяти і бі-
льше, до того ж, вона завжди оточена бджолами.
Виявити, на якій рамці і в якому місці знаходиться
матка, як правило, буває досить складно.

В основу корисної моделі поставлене завдан-
ня створити уловлювач для бджолоїної матки, який
дозволяє легко знаходити і ізолювати матку.

В уловлювачі для бджолоїної матки, що вклю-
чає коробку, стінки якої являють собою решітку з
видовженими отворами, відстань між довгими
краями яких не більша 4мм, згідно з корисною мо-
деллю поставлене завдання вирішене тим, що
коробка утворена із окремих решіток, які всі, крім
верхньої, скріплені між собою, і має висоту більшу
435мм і діагональ нижньої сторони більшу 370мм.

Краще, коли решітки з'єднані між собою за до-
помогою кутиків і кріпильних елементів, які прохо-
дять через отвори в решітках і в кутках.

Стінки коробки можуть бути утворені решітка-
ми, які є складовими частинами ізолятора для мат-
ки і мають бічні стінки, які відходять під кутом 90°
від решіток, причому в коробці решітки орієнтовані
так, що бічні стінки спрямовані назовні коробки.

Корисна модель пояснюється кресленнями, на
яких: Фіг.1 - перший варіант виконання уловлюва-
ча для бджолоїної матки, Фіг.2 - другий варіант
виконання уловлювача для бджолоїної матки, Фіг.3
- збільшений вигляд частини стінки першого варі-
анта виконання уловлювача, Фіг.4 - збільшений ви-

(13) U
(11) 54067
(19) UA

гляд частини стінки другого варіанта виконання уловлювача, Фіг.5 кріпильний елемент, Фіг.6 - перший варіант введення стільникової рамки в уловлювач, Фіг.7 - другий варіант введення стільникової рамки в уловлювач, Фіг.8 - стаканчик з засувкою для перенесення бджолої матки з уловлювача в потрібне місце.

У першому варіанті уловлювач має вигляд коробки, яка має шість стінок 1 з отворами 2. П'ять стінок, бічні і нижня, скріплені між собою кутками 3 за допомогою кріпильних елементів 4, шоста стінка, верхня, не прикріплена. Стінки виконані з пластмаси. Отвори виконані видовженими і орієнтованими горизонтально. Один з розмірів отворів 4мм, другий може бути 15-30мм. Через такі отвори вільно проникають бджоли і не може проникнути матка, бо її розмір більший за розмір бджіл.

Коробка уловлювача повинна мати такі розміри, щоб в неї можна було ввести стандартну стільникову рамку, причому так, щоб рамка не торкалася стінок коробки. Відомо, що найбільш поширені стандартні рамки мають такі розміри (в мм): для вулика Дадана-Блатта і українського 435×300 з тією різницею, що у рамці для українського вулика більша сторона вертикальна, для вулика Роже Делона (альпійського) 300×300, для вулика Лангстрота-Рута (багатокорпусного) 435×270. Враховуючи те, що рамки мають верхню планку, на якій їх підвішують у вулику, і товщину зі стільником біля 30мм, коробка повинна мати висоту більшу 435мм і діагональ нижньої сторони більшу 370мм, тоді в неї можна ввести, принаймні в проекції діагоналі нижньої сторони, будь-яку стандартну рамку. Тут вказані мінімальні розміри. Максимальні розміри коробки диктуються тільки міркуваннями практичної доцільності і можуть бути легко визначені фахівцем в даній галузі.

Стінки коробки виготовляються з пластмаси у спеціальній прес-формі. Для утворення коробки вони можуть бути скріплені між собою будь-яким способом. Наприклад, можуть бути використані стандартні кутки зі стороною 25мм. В них виконують декілька видовжених отворів, розташованих напроти отворів у стінці, вставляють в отвори кріпильні елементи 4 і повертають кріпильні елементи на 90°. Звичайно, коробка може бути виготовлена цільною, але для цього потрібна досить складна і дорога прес-форма і, крім того, уловлювач з такою коробкою складно транспортувати і зберігати на складі, бо він займає багато місця. В той же час, уловлювач згідно з корисною моделлю в розібраному вигляді являє собою набір деталей, який займає мало місця.

Другий варіант виконання уловлювача показано на Фіг.2. Він не потребує виготовлення спеціальної прес-форми. Уловлювач можна складати з деталей уже наявного в продажу ізолятора для бджолої матки, описаного в патенті України № 11088 на корисну модель. Ізолятор за цим патентом має дві однакові деталі, кожна з яких являє собою решітку розміром 360×240мм з отворами 2 розміром 4×30мм, отвором 5 діаметром 14мм і бічними стінками 6, які є тільки на одній половині решітки і відходять від неї під кутом 90°. Для виготовлення уловлювача потрібно вісім цілих решіток,

а дев'яту треба розрізати на три частини і використати дві з них. Отвори 5 потрібно або заткнути пробками, або заліпити. Як і в першому варіанті виконання, для виготовлення коробки можна використати кутки 3 і кріпильні елементи 4. При складанні коробки решітки орієнтують так, щоб бічні стінки 6 решіток були спрямовані назовні коробки. На відміну від ізолятора, де бічні стінки служать для утворення відстані між двома решітками, в уловлювачі вони, фактично, не потрібні і, в принципі, їх можна зрізати.

Уловлювач згідно з корисною моделлю виконують таким чином. Ставлять уловлювач біля вулика, краще на двох рейках, які підняті над землею на 300-500мм. Знімають верхню сторону уловлювача. З вулика виймають рамку зі стільником, на якій знаходяться бджоли і, можливо, матка. Вводять рамку в уловлювач як показано на Фіг.6, або як показано на Фіг.7. Оскільки рамка має такі розміри, що входить в уловлювач, не торкаючись його стінок, бджоли не травмуються. Після повного введення рамки, тримаючи рамку однією рукою за верхню планку, другою рукою ударяють по руці, яка тримає рамку. Більшість бджіл при ударі обсипається в уловлювач. Якщо на рамці знаходиться і матка, то вона також падає в уловлювач, бо її маса вдвічі більша маси бджоли. Рамку виймають і поміщають назад в вулик, а уловлювач закривають верхньою стінкою. Потім через отвори в стінках уловлювача дмухають в нього димом з димаря. Від диму бджоли через отвори у стінках виходять назовні уловлювача і відлітають, в тому числі і через нижню стінку, оскільки уловлювач стоїть на рейках, які знаходяться на деякій відстані від землі. Після того, як переважна більшість бджіл з уловлювача вилетіла, дивляться, чи залишилася в ньому матка. Вона не могла вийти з уловлювача, бо її розміри не дозволяють їй проникнути через отвори, які мають решітки. Якщо матка не виявлено, з вулика виймають наступну рамку і повторюють з нею ту ж процедуру, і так до тих пір, поки не буде виявлена матка.

Коли матка після відльоту бджіл виявлена, залишається пересадити її з уловлювача в потрібне місце. Це можна зробити будь-яким способом. Наприклад, можна використати пластмасовий стаканчик з засувкою, як показано на Фіг.8. Матку, яка сидить на одній з стінок уловлювача, накривають стаканчиком і потім між поверхнею стінки уловлювача і краєм стаканчика просувають засувку. Матка опиняється в стаканчику, закритому засувкою. Її переносять в потрібне місце і відкривають засувку.

Інший можливий спосіб пересаджування матки з уловлювача в потрібне місце такий. Беруть шматочок склотканини. Капають на неї медом з того вулика, в якому була матка. Потім прикладають тканину до матки так, щоб матка прилипла до меду. Переносять прилиплу матку в потрібне місце і крапельницею наносять краплі води зі зворотної сторони склотканини на місце, яке знаходиться напроти прилиплої матки. Вода проходить через склотканину, розчиняє мед і матка відпадає.

Уловлювач згідно з корисною моделлю створює умови для швидкого знаходження і безпечного переносу матки в потрібне місце.

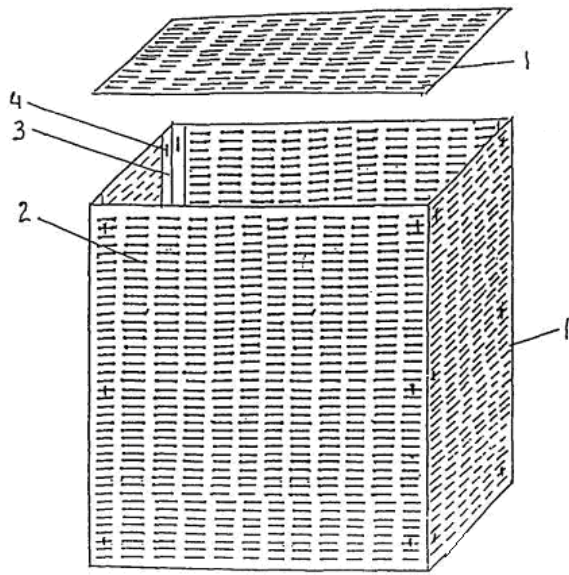

Fig. 1

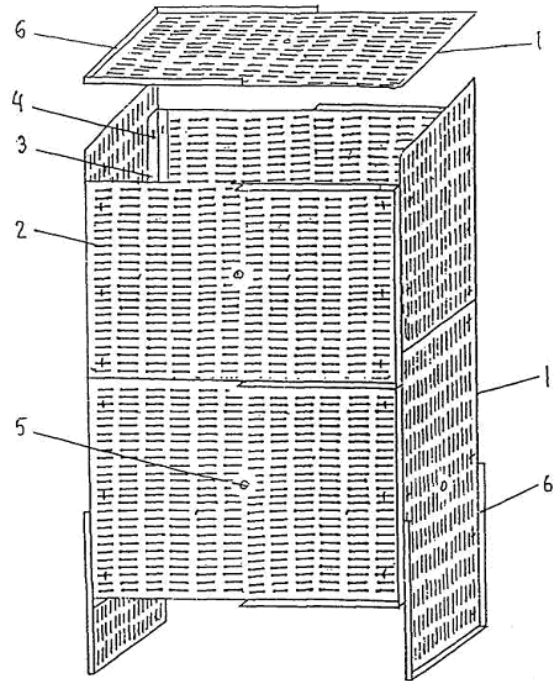

Fig. 2

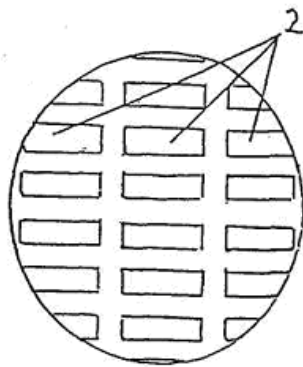

Fig. 3

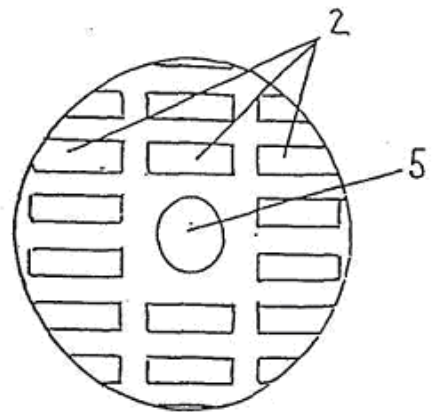

Fig. 4

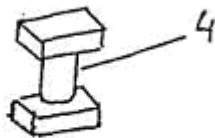

Fig. 5

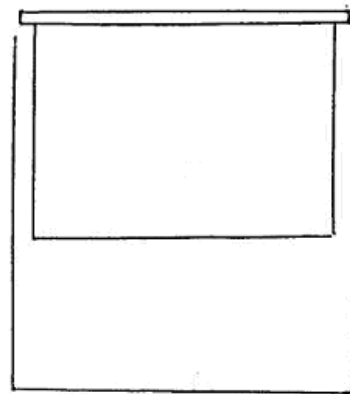
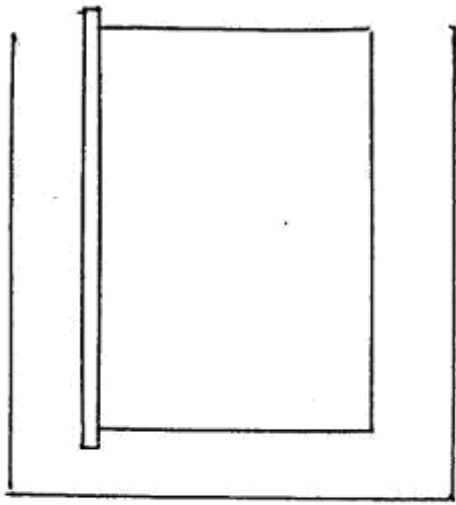
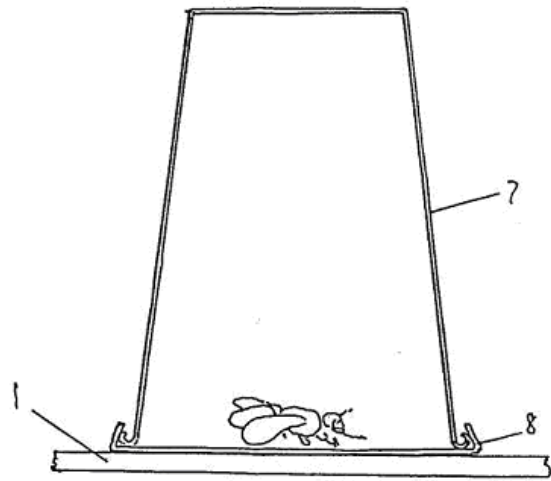

Fig. 6

Фиг. 7

Фиг. 8